

TAIVALKOSKEN KUNTA

LUOTTAMUSHENKILÖIDEN PALKKIOSÄÄNTÖ

TAIVALKOSKI
Tuhansien tarinoiden pitäjä

LUOTTAMUSHENKILÖIDEN PALKKIOSÄÄNTÖ

Hyväksytty valtuustossa 25.10.2000 § 51
Voimaantulo 1.1.2001

Muutokset (markkamäärät euroiksi) §:iin 2, 4, 5, 7, 8 ja 9
Hyväksytty valtuustossa 15.11.2001 § 61
Muutosten voimaantulo 1.1.2002

Muutokset §:ään 2 1)-kohta, §:ään 4 1)-kohta, §:ään 5 1)-kohta ja §:ään 8 2)-kohta
Hyväksytty valtuustossa 11.11.2004 § 73
Muutosten voimaantulo 1.1.2005

Muutos §:ään 9 4)-kohta
Hyväksytty valtuustossa 19.12.2005 § 89
Muutoksen voimaantulo 23.12.2005

Muutokset palkkioiden ja ansionmenetyksen osalta
Poistettu palkkiosäännön 7 §:stä 2 - 4 kohdat
Hyväksytty valtuustossa 11.11.2008 § 52
Muutosten voimaantulo 1.1.2009

Muutokset palkkiosäännön 4 §:n 3 kohtaan ja 8 §:n 2 kohtaan
Hyväksytty valtuustossa 18.12.2008 § 69
Muutosten voimaantulo 1.1.2009

Muutokset palkkiosäännön 9 §:n 1., 4., ja 5.kohtiin
Lisäys 4 §:ään 4. kohdaksi
Hyväksytty valtuustossa 19.12.2012 § 91
Muutosten ja lisäyksen voimaantulo 1.1.2013

Muutokset palkkiosäännön 10 §:ään
Hyväksytty valtuustossa 29.4.2016 § 19
Muutosten voimaantulo 3.5.2016

Muutokset palkkiosäännön 2 §:ään, 4 §:ään, 5 §:ään, 7 §:ään ja 8 §:ään
Hyväksytty valtuustossa 14.12.2018 § 78
Muutosten voimaantulo 1.1.2019

Muutokset palkkiosäännön 10 §:ään
Hyväksytty valtuustossa 30.5.2022 § 35
Muutosten voimaantulo 1.6.2022

1 § Soveltamisala

Kunnan luottamushenkilöille maksetaan palkkiota luottamustoimen hoitamisesta ja korvausta ansionmenetyksestä sekä kustannuksista, joita luottamustoimen vuoksi aiheutuu sijaisen palkkaamisesta, lastenhoidon järjestämisestä tai muusta vastaavasta syystä, sekä matkakustannusten korvausta ja päivärahaa tämän palkkiosäännön mukaan.

Soveltamisohje

Kunnan luottamushenkilö -käsite on määritelty kuntalain 32 §:n 1 momentissa. Tämän mukaan kunnan luottamushenkilöitä ovat *valtuutetut ja varavaltuutetut, kunnan toimielimiin valitut jäsenet, kunnan kuntayhtymän toimielimiin valitsevat sekä muut kunnan luottamustoimiin valitut henkilöt*. Tehtävänsä perusteella kunnan toimielimen jäseneksi valittu kunnan viranhaltija tai työntekijä ei kuitenkaan ole kunnan luottamushenkilö.

Edellä mainitun säännöksen mukaan kunnan luottamushenkilöitä ovat siis:

- *Valtuutetut ja varavaltuutetut* (KuntaL 10 ja 11 §).
- *Kunnan toimielimiin valitut jäsenet ja varajäsenet*. Kunnan toimielimiä ovat kuntalain 17 §:n mukaan valtuuston lisäksi kunnanhallitus, lautakunnat ja johtokunnat, niiden jaostot sekä toimikunnat. Toimielimen jäsenet ovat kunnan luottamushenkilöitä siitä riippumatta, miten heidät on tehtävänsä valittu. Esimerkiksi henkilöstön ja palvelujen käyttäjien esityksestä johtokuntaan valitut ovat kunnan luottamushenkilöitä. Varajäsenistä on soveltuvin osin voimassa, mitä varsinaisista jäsenistä on säädetty (KuntaL 18 § 4 mom.).

Kunnan kuntayhtymän toimielimiin valitsevat jäsenet ja varajäsenet. Kuntayhtymän toimielimistä säädetään KuntaL:n 81 §:ssä. Sen mukaan kuntayhtymän päätösvaltaa käyttävät jäsenkunnat yhtymäkokouksessa, tai päätösvaltaa käyttää perussopimuksessa määrätty jäsenkuntien valitsema toimielin. Kunta valitsee yhtymäkokousedustajat tai muun ylimmän toimielimen, esimerkiksi yhtymävaltuuston jäsenet.

Yhtymäkokousedustajat voidaan valita yhtäkin kokousta varten, eivätkä he silloin ole toimielimen jäseniä, vaan kunnan tehtävään valitsemia muita luottamushenkilöitä. Yleensä yhtymäkokousedustajat kuitenkin valitaan tietyksi toimikaudeksi, jolloin heitä voidaan pitää kuntayhtymän toimielimeen valittuina jäseninä.

Kuntayhtymän perussopimuksen nojalla kunta voi valita jäseniä myös muihin kuntayhtymän toimielimiin. Tällaiset kunnan omalla päätöksellään kuntayhtymän toimielimeen valitsevat jäsenet ovat myös kunnan luottamushenkilöitä. Tämä korostaa heidän yhteyttään edustamaansa kuntaan.

Kuntayhtymän toimielinten jäsenet ovat aina myös kuntayhtymän luottamushenkilöitä (KuntaL 86 §). Kuntayhtymä vastaa esimerkiksi luottamushenkilölle maksettavista palkkioista ja korvauksista.

- *Muut kunnan luottamustoimiin valitut henkilöt.* Säännöksessä tarkoitettuja kunnan muita luottamustoimia on esimerkiksi jäsenyys muun kuin oman kunnan organisaatioon kuuluvassa kuntien yhteisessä toimielimessä (KuntaL 77 §). Kunnan luottamustehtävää hoitavat myös kunnan edustajat kokouksissa, katselmuksissa, neuvotteluissa, toimituksissa ja vastaavissa tilaisuuksissa.

Kuntalain 32 §:n 2 momentin mukaan luottamushenkilön tulee edistää kunnan ja sen asukkaiden parasta sekä toimia luottamustehtävässään arvokkaasti tehtävän edellyttämällä tavalla. Saman lainkohdan mukaan luottamushenkilön tai henkilön, joka on ehdolla muuhun luottamustoimeen kuin valtuutetuksi, on valtuuston tai asianomaisen toimielimen pyynnöstä esitettävä selvitys seikoista, joilla voi olla merkitystä hänen vaalikelpoisuuteensa tai esteellisyytensä arvioinnissa.

K e t k ä eivät ole kunnan luottamushenkilöitä?

Tilintarkastaja

Kunnan tilintarkastuksen suorittaa KuntaL:n 72 §:n mukaan ammattitilintarkastaja, ns. JHTT-tilintarkastaja, jonka asemasta säädetään laissa. Tilintarkastaja on toimeksiantosuhteessa kuntaan eikä ole kunnan luottamushenkilö. Sen sijaan KuntaL:n 71 §:ssä tarkoitettun tarkastuslautakunnan jäsenet ovat luottamushenkilöitä.

Kunnan viranhaltijat ja työntekijät

Vaalikelpoisuussäännökset rajoittavat kunnan palveluksessa olevien valitsemista toimielinten jäseniksi. Jos kunnan palveluksessa oleva voidaan valita kunnan toimielimen jäseneksi, hän on myös kunnan luottamushenkilö.

Joissakin tilanteissa kunnan palveluksessa oleva valitaan kunnan toimielimeen asemansa ja työtehtäviensä perusteella asiantuntijana. Tällöin viranhaltija tai työntekijä ei ole kunnan luottamushenkilö. Säännös voi tulla sovellettavaksi lähinnä johtokunnassa ja toimikunnassa, koska näissä toimielimissä ei ole vaalikelpoisuusrajoituksia, jotka koskevat kunnan palveluksessa olevia.

Kunnan palveluksessa olevien asema toimielimessä voi olla tulkinnanvarainen. Tämän vuoksi valintapäätöksessä tulisi todeta, onko henkilö tehtävässään luottamushenkilönä vai viranhaltijana. Tämä vaikuttaa esimerkiksi kokouspalkkioiden maksamiseen.

Kunnan edustajat yksityisoikeudellisissa yhteisöissä

Kuntalaissa monet säännökset koskevat yhteisöjä, joissa kunta on omistajana tai muussa vastaavassa asemassa. Jos kunnalla on määräämisvalta yhteisössä, yhteisö kuuluu kuntakonserniin. Kunta voi toimialansa puitteissa antaa tehtäviään myös yhteisön hoidettavaksi.

Osakeyhtiössä yleensä yhtiökokous valitsee yhtiön hallituksen ja muiden toimielinten jäsenet. Jos kunta on osakkeenomistaja, kunnanhallitus lähettää edustajansa (kunnan edustaja) yhtiökokoukseen. *Yhtiökokousedustaja* on kunnanhallituksen tehtävään valtuuttama kunnan luottamushenkilö, joka toimii saamiensa ohjeiden mukaisesti ja vaikuttaa esimerkiksi siihen, keitä valitaan kunnan edustajina osakeyhtiön hallitukseen. Osakeyhtiön tai muun yksityisoikeudellisen yhteisön *hallituksen tai muun toimielimen jäsenet* eivät ole Kuntal:n 32 §:ssä tarkoitettuja kunnan luottamushenkilöitä, vaikka he toimivatkin yhteisössä kunnan edustajina.

Oikeudellisesti yhteisön toimielinten jäsenten asema määräytyy asianomaista yhteisöä koskevan lainsäädännön mukaan. *Asiallisesti* osakeyhtiön hallituksen jäsenen asema on kuitenkin lähellä luottamushenkilön asemaa. Kunnan edustajalla on velvollisuus toimia myös kunnan edun mukaisesti ja ottaa kunnanhallituksen antamat toimintaohjeet huomioon. Joissakin tilanteissa voi olla mahdollista ulottaa myös virkavastuu koskemaan kunnan nimeämää edustajaa.

Riippumatta kunnan omistusosuuden suuruudesta osakeyhtiön hallituksen jäsen on kunnan toimielimen jäsenenä esteellinen käsittelemään yhtiön asiaa.

Valtion toimielimeen valitut henkilöt

Kunta valitsee luottamushenkilöitä erinäisiin valtion toimielimiin. Esimerkiksi maaoikeuden lautamiehet ja maanjakotoimitusten uskotut miehet ovat kunnan valitsemia. Kunnan valitsemiin valtion luottamushenkilöihin sovelletaan kunnan luottamushenkilöitä koskevia säännöksiä, jollei asianomaisessa erityislaissa muuta säädetä.

2 § Kokouspalkkiot

1. Kunnan toimielinten kokouksista maksetaan palkkiota seuraavasti:

A. Valtuusto, sen valiokunnat ja iltakoulu	60 €
B. Kunnanhallitus ja sen jaostot	60 €
C. Lautakunnat ja niiden jaostot	60 €
D. Toimikunnat ja muut toimielimet (Työryhmä ei ole toimielin. Työryhmästä on maininta 5 §:n soveltamisohjeessa.)	45 €

2. Puheenjohtajalla tai kokouksessa puheenjohtajana toimivalle varapuheenjohtajalle, joka on johtanut puhetta kahden tai sitä useamman asian käsittelyn aikana, maksetaan kokouspalkkio, joka vastaa asianomaisen toimielimen edellä 1. kohdassa mainittua kokouspalkkiota korotettuna 50 %:lla.

3. Toimielimen sihteerinä toimivalle luottamushenkilölle maksetaan kokouspalkkio, joka vastaa asianomaisen toimielimen edellä 1. kohdassa mainittua kokouspalkkiota korotettuna 50 %:lla, jollei hän saa tehtävästään vuosi-, kuukausi- tai muuta eri palkkiota.

4. Valtuuston puheenjohtajalle tai varapuheenjohtajalle, joka osallistuu kunnanhallituksen kokoukseen, samoin kuin kunnanhallituksen puheenjohtajalle, varapuheenjohtajalle ja jäsenelle, joka osallistuu valtuuston kokouksiin tai muiden hallintoelinten kokouksiin kunnanhallituksen puheenjohtajana tai muutoin määrättyinä edustajana, maksetaan kokouspalkkio samojen perusteiden mukaan kuin asianomaisen hallintoelimen jäsenelle.

Soveltamisohje

Kokouspalkkiot koskevat kunnan toimielimiä. Kokouksella tarkoitetaan kuntalain tai muun lain taikka asetuksen säännösten mukaisesti asetetun toimielimen sellaista kokousta, joka on laillisesti koolle kutsuttu ja päätösvaltainen ja josta laaditaan pöytäkirja.

Toimielimeen saattaa kuulua kunnan luottamushenkilöiden ohella myös ulkopuolisia edustajia. Esimerkiksi rakennustoimikuntaan (asetettu jotakin tiettyä hanketta varten) saattaa kuulua myös urakoitsijan edustajia jäseninä. Sanotunlainen toimikunta ei ole tässä pykälässä tarkoitettu, vaan kunnan edustajan on tällöin katsottava kuuluvan toimikuntaan tämän säännön 5 §:ssä tarkoitettuna edustajana.

Kunnan viranomaisen jonkin yhteisön yhtiöjärjestyksen tai sääntöjen nojalla nimeämiä edustajia yhteisön hallintoelimiin tai muihin luottamustoimiin ei myöskään ole pidettävä tässä pykälässä tarkoitettuina kunnan toimielimen kokouksen osallistujina. Esimerkiksi yhtiön yhtiökokouksen yhtiön hallitukseen valitsema kunnan edustaja saa palkkion yhtiön toimielinten päätösten mukaisesti.

Puheenjohtajan ja sihteerin korotettu kokouspalkkio määräytyy edellä 2. ja 3. kohdan viittauksen mukaan jäsenen peruskokouspalkkiota.

Puheenjohtajan palkkiota ei makseta varapuheenjohtajalle sellaisessa tapauksessa, jolloin varsinainen puheenjohtaja on ollut estynyt tai esteellinen vain yhdessä asiassa.

Työryhmät, kouluyhteistyökokous ja vanhempainkokoukset

Nämä eivät ole kuntalaissa tarkoitettuja toimielimiä ja siksi niitä koskevia määräyksiä ei ole otettu palkkiosääntöön. Työryhmästä on kuitenkin maininta 5 §:n soveltamisohjeessa.

3 § Samana päivänä pidetyt kokoukset

1. Yli kolme tuntia kestävästä kokouksesta maksetaan 2 §:n 1. kohdassa mainitun kokouspalkkion lisäksi 50 % sanotun kokouspalkkion määrästä jokaista kolmen tunnin jälkeen alkavaa tuntia kohden.
2. Jos toimielin pitää samana kalenterivuorokautena useamman kuin yhden kokouksen, katsotaan ne kokouspalkkiota laskettaessa yhdeksi kokoukseksi, ellei kokousten välinen aika ole yli kaksi tuntia.

4 § Vuosipalkkiot

1. Valtuuston, kunnanhallituksen ja alempana mainittujen lautakuntien puheenjohtajille maksetaan edellä 2 §:ssä määrättyjen kokouspalkkioiden lisäksi puheenjohtajan tehtävistä palkkiota vuosittain seuraavasti:

Valtuusto	1.440 €
Kunnanhallitus	1.800 €
Sivistyslautakunta	750 €
Sosiaali- ja terveyslautakunta	750 €
Tarkastuslautakunta	750 €
Tekninen lautakunta	750 €

2. Mikäli puheenjohtaja on estynyt hoitamasta tehtäviään, lakkaa hänen oikeutensa vuosipalkkioon, kun este on jatkunut yhdenjaksoisesti kuukauden. Tästä alkaen maksetaan varapuheenjohtajalle kutakin kalenterivuorokautta kohden vuosipalkkion 365:s osa siihen saakka, kunnes puheenjohtaja palaa hoitamaan tehtäviään.
3. Keskusvaalilautakunnan puheenjohtajalle maksetaan palkkiota 200 euroa/vaalit (tasavallan presidentin vaali katsotaan yhdeksi vaaliksi, vaikka vaalissa suoritettaisiin kaksi (2) kierrosta).

Soveltamisohje

Edellä 1. kohdassa mainittujen toimielinten puheenjohtajille on katsottu maksettavan vuosipalkkiota muun muassa kokouksiin valmistautumisesta, asioihin perehtymisestä, asioiden tiedottamisesta, pöytäkirjan allekirjoittamisesta, kunnan edustamisesta ja mahdollisista vastaanottoajoista, eli tehtävistä, jotka puheenjohtajalle aiheuttavat enemmän työtä kuin vastaavan toimielimen jäsenyys.

5 § Katselmus, neuvottelu, toimitus

1. Katselmuksesta, neuvottelusta tai muusta toimituksesta, johon kunnan toimielimen jäsen osallistuu toimielimen päätöksen perusteella tai puheenjohtajan taikka esittelijän kutsusta ja josta laaditaan pöytäkirja tai muistio, maksetaan palkkiota 45 €.
2. Yli kolme tuntia kestäväään, edellä 1. kohdassa mainittuun katselmukseen, neuvotteluun tai toimitukseen sovelletaan mitä edellä 3 §:ssä on määrätty, kuitenkin enintään palkkion kaksinkertaiseen määrään.

Soveltamisohje

Pykälä koskee tilaisuuksia, joista laaditaan pöytäkirja tai muistio. Tämän pykälän määräyksiä noudatetaan myös silloin, kun luottamushenkilö osallistuu kunnan viranomaisen nimeämänä mainitun viranomaisen asettaman työryhmän tai vastaavan (työryhmien asettamisesta on määräykset johtosäännöissä) kokouksiin. Mikäli työryhmiin tai vastaaviin (esim. jonkin rakennushankkeen suunnittelua ja rakentamista varten asetettu rakennustoimikunta tai elinkeinoelämän kehittämiseksi asetettu elinkeinoasiain neuvottelukunta) kutsutaan jäseniksi tai jokin muu taho on oma-aloitteisesti nimennyt jäseniksi kuntaorganisaation ulkopuolisia henkilöitä, esim. rakentajan tai eri järjestöjen edustajia, näille ei makseta kunnan varoista palkkioita eikä korvauksia. Edustustehtävistä on määräys palkkiosäännön 9 §:ssä.

Edellä 2. kohdassa on määräys ajan perusteella maksettavasta palkkion korotuksesta. Tämä saattaa tulla kysymykseen esimerkiksi suoritettaessa arviota satovahinkokorvauksia varten taikka suoritettaessa useampia tietoimituksia samana päivänä.

6 § Kuntien yhteistoiminta

1. Kuntien edustajainkokouksiin valittujen luottamushenkilöiden palkkiosta on voimassa mitä edellä 2 §:ssä on määrätty valtuuston jäsenten palkkiosta.
2. Kunnan edustajaksi kuntalain 77 §:ssä tarkoitettuun yhteislautakuntaan tai muuhun kuntien yhteistoimintaelimeen kuin edellä 1. kohdassa tarkoitettuun, valitulle edustajalle maksetaan kokouspalkkiota soveltuvin kohdin samojen perusteiden mukaan kuin edellä 2 – 5 §:ssä on määrätty, jollei kunnan edustaja saa palkkiota muun kunnan tai jonkun muun tahon maksamana

Soveltamisohje

Jos kunnan edustaja saa palkkion luottamustehtävänsä hoidosta kuntayhtymältä tai muun kunnan taikka jonkun muun tahon maksamana, ei palkkiota hänelle makseta.

7 § Vaalilautakunta ja vaalitoimikunta sekä jäsenyys eräissä erityislainsäädännön mukaisissa toimielimissä

1. Vaalilautakunnan puheenjohtajalle ja jäsenelle sekä vaalitoimikuntaan kuuluvalla maksetaan kultakin vaalitoimituspäivältä palkkiota, johon samalla sisältyy korvaus vaalitoimituksen päätyttyä suoritettavasta laskentatyöstä, seuraavasti:

Puheenjohtajalle	150 €
Jäsenelle	100 €

Soveltamisohje

Valtuusto tai kunnanhallitus valitsee eri lakien nojalla jäseniä valtion lautakuntiin ja muihin toimielimiin (mm. käräjäoikeuden lautamiehet, maa- ja metsätalouden lautakunta, poliisin neuvottelukunta). Vaikka henkilöt näissä toimielimissä eivät ole kunnallisia luottamushenkilöitä, on heitä koskemaan säädetty tai määrätty suurelta osin samat säännökset ja määräykset kuin kunnallisia luottamushenkilöitäkin. Ao. toimielintä koskevassa laissa (asetuksessa) saattaa olla säädetty heidän palkkionsa ja korvauksensa maksettaviksi kunnan toimesta.

Maksuperusteet voivat kuitenkin poiketa palkkiosäännöstä ja määräytyä ao. valtion viranomaisen määräämien perusteiden mukaan.

Milloin on välttämätöntä, että vaalilautakunnat kokoontuvat muulloin kuin vaalipäivinä tai vaalitoimikunta muutoin kuin vaalia toimittamaan, palkkiot määräytyvät niin kuin muissakin lautakunnissa.

8 § Erityistehtävät

1. Sellaisista luottamustehtävistä, joita ei ole mainittu tässä säännössä, kunnanhallitus määrää tarvittaessa palkkiot erikseen.
2. Valtuuston tai kunnanhallituksen taikka lautakunnan luottamushenkilölle määräämästä erityistehtävästä maksetaan palkkiota 45 €. Esimerkiksi osallistuminen tiettyä asiaa varten lähetystöön tai neuvotteluun, josta ei laadita pöytäkirjaa eikä muistiota.
3. Koulutus- ja tiedotustilaisuuksista, edustustehtävistä yleensä (esim. osallistuminen kuntaan tapahtuvaan vierailutilaisuuteen), onnittelukäynneistä, tutustumismatkoista ja ystävyyskuntavierailuista ei kuitenkaan makseta palkkiota. Näihin tilaisuuksiin osallistumisesta luottamushenkilöllä on kuitenkin oikeus saada korvaus ansionmenetyksestä sekä päiväraha jne. jäljempänä 9 ja 11 §:ssä mainitun mukaisesti.

Soveltamisohje

Erilaiset julkisoikeudelliset elimet, kuten lääninhallitukset, kutsuvat nimettyjä kunnan luottamushenkilöitä toimikuntiinsa, neuvottelupäiville ym. tilaisuuksiin. Palkkion maksaminen tulee kyseeseen silloin, jos kunnan ao. toimielin (hallitus) tai kunnanjohtaja erikseen nimeää luottamushenkilön osallistumaan kunnan edustajana kyseiseen tilaisuuteen. Palkkion maksaminen tulee kyseeseen myös silloin, jos kunta (hallitus tai kunnanjohtaja) oma-aloitteisesti nimeää tilaisuuteen osallistuvan henkilön. Myös kustannusten korvaus (matkakustannukset, ansionmenetykset) edellyttää kunnan päätöstä luottamushenkilön toimimisesta kunnan edustajana. Jos vastaavasti viranhaltija kutsutaan virkansa puolesta kyseisiin tilaisuuksiin, ei palkkiosääntöä sovelleta, vaan matka- ym. korvaukset määräytyvät KVTES:n mukaan.

9 § Ansionmenetyksen korvaus

1. Luottamushenkilöille maksetaan täysi korvaus säännöllisen työajan ansionmenetyksestä ja luottamustoimen vuoksi aiheutuvista edellä 1 §:ssä tarkoitetuista kustannuksista kultakin alkavalta tunnilta, ei kuitenkaan enemmältä kuin kahdeksalta (8) tunnilta kalenterivuorokaudessa.

2. Saadakseen korvausta työansionmenetyksestä luottamushenkilön tulee esittää työnantajan todistus siitä. Todistuksesta on myös käytävä ilmi, että luottamustoimen hoitamiseen käytetty aika olisi ollut hänen työaikaansa ja että hänelle ei makseta siltä ajalta palkkaa.
3. Luottamushenkilön, joka tekee ansio- tai muuta työtä olematta työsuhteessa taikka virka- tai muussa julkisoikeudellisessa toimisuhteessa, tulee esittää kirjallisesti luotettava selvitys ansionmenetyksestään. Selvityksestä tulee käydä selville, että todellista ansionmenetystä on syntynyt.
4. Edellä 3. kohdassa (tarkoittaa viittausta palkkiosäännön ao. kohtaan) tarkoitettua selvitystä ei vaadita, jos korvattava määrä on enintään 15,20 € tunnilta. Riittävää on, että luottamushenkilö hakee ansionmenetyksen korvausta ansionmenetyks- ja matkakorvaushakemuslomakkeella.
5. Saadakseen korvausta kustannuksista, joita luottamustoimen vuoksi aiheutuu sijaisen palkkaamisesta, lastenhoidon järjestämisestä tai muusta vastaavasta syystä, luottamushenkilön tulee esittää kirjallisesti luotettava selvitys tällaisista kustannuksista. Edellä tarkoitettuna selvityksenä voidaan pitää esim. sijaisen kuittausta palkan saamisesta, selvitystä ennakonpidätyksen ja sosiaalivakuutusmaksujen suorittamisesta sijaisen tai lastenhoitajan palkanmaksun johdosta taikka selvitystä lapsiperheiden kotipalvelusta aiheutuneen tai muun vastaavan kotihoidon laskun maksamisesta. Kustannusten korvauksen enimmäismäärään noudatetaan mitä edellä 1. kohdassa on määrätty.

Soveltamisohje

Edellytyksenä ansionmenetyksen korvauksen maksamiselle on kaikissa tilanteissa se, että todellista ansionmenetystä on syntynyt (KHO 5.2.1985 T 486). Ansionmenetyksen korvauksella korvataan luottamustoimen hoitamisen vuoksi menetettyä tai vähentynyttä ansiota. Ansionmenetyksen korvaus ei ole korvausta menetetyistä työajasta. Jos työtehtävät voidaan säännöllisen työajan ansioiden vähenemättä suorittaa muulloin tai luottamustehtävää on hoidettu esim. vuosiloman tai vapaapäivän aikana, ei ansionmenetyksen korvausta makseta, koska korvattavaa ansionmenetystä ei ole aiheutunut.

Ansionmenetyksen on tullut kohdistua säännölliseen työaikaan. Näin ollen ylitöistä, opettajan ylituntipalkkioista tai muista lisäpalkkioista ei korvausta makseta. Yrittäjien, esim. maatalousyrittäjien tai autoilijoiden, säännölliseksi työajaksi on katsottava aika, jonka hän tavallisesti käyttää ansiotoimintaansa.

Korvaus voi kohdistua vain siihen säännöllisen työajan ansiotuloon, josta luottamushenkilö saa pääasiallisen toimeentulonsa. Luottamushenkilön ammatilla sinänsä ei ole merkitystä. Eläkkeellä olijan, joka vaatii ansionmenetyksen korvausta, on selvitettävä, että hän saa edelleenkin työ- tai yrittäjätuloista pääasiallisen toimeentulonsa ja siitä on syntynyt menetystä. Eläkkeen määrän pieneneminen esim. luottamushenkilöpalkkioiden vuoksi ei ole johtunut luottamustoimen hoitamisen aikana tapahtuneesta menetyksestä.

Palkkiosääntöön sisältyy myös aikarajoitus: ansionmenetyksen korvausta maksetaan enintään kahdeksalta (8) tunnilta vuorokaudessa. Korvausta määriteltäessä edellä mainituilla perusteilla luottamustoimen hoitamiseen meneväksi ajaksi luetaan paitsi kokouksiin ja niihin osallistumiseksi tehtyihin matkoihin kuluva aika muun muassa aika, joka luottamushenkilöiltä menee kunnan edustus- yms. tilaisuuksiin sekä koulutukseen osallistumiseen. Korvattava aika alkaa kulua siitä, kun luottamushenkilö lähtee kotoaan tai työpaikaltaan kokoukseen ja päättyy, kun hän luottamustehtävän hoitamisen jälkeen palaa kotiin tai työpaikalle.

Kun korvauksen kohteena on luottamustehtävän hoitamiseen käytetty aika, ei esimerkiksi ryhmäkokouksiin käytetyltä ajalta ansionmenetyksen korvausta makseta (KHO 1980 I 3).

Palkkiosäännön perusteella ei korvata luottamustehtävän hoitamisesta aiheutunutta työn saamatta jäämistä (KHO 1985 A II 30). Työttömyyskorvausta saava luottamushenkilö menettää kyseisen korvauksen luottamustehtäviin käytetyltä ajalta, koska hän ei silloin ole työhön käytettävissä, tai hänen saamansa palkkion määrä ylittää työttömyyskorvauksen saamisen rajat.

Milloin luottamushenkilö on valtuuttanut työnantajansa nostamaan kunnalliselle luottamushenkilölle maksettavan ansionmenetyksen korvauksen, sen maksaminen työnantajalle on mahdollista tämän antaman selvityksen perusteella siitä, mikä olisi ollut menetettävä ansio. (Suomen Kunnallisliiton yleiskirje 86/1978)

Kunnallisen opetusalan virka- ja työehtosopimuksen mukaan peruskoulun ja lukion viran haltijalle, joka on estynyt hoitamasta virkaansa sellaisen julkisen tehtävän vuoksi, josta ei ole lupa kieltäytyä, maksetaan varsinaisesta palkasta 75 %. Kansanedustajan tehtävän hoitamisesta palkkaa ei kuitenkaan makseta. Sellaisia julkisia kunnallisia tehtäviä, joista ei ole lupa kieltäytyä, ovat valtuuston (edellyttää suostumusta), hallituksen, lautakunnan, johtokunnan ja kunnanhallituksen asettaman toimikunnan tehtävät sekä vastaavat tehtävät kuntayhtymissä. Näissäkin elimissä vain kokoukset ja niihin verrattavat tilaisuudet ovat niitä ”pakollisia” tehtäviä, joista ei voi kieltäytyä. Kunnallinen luottamushenkilö osallistuu paljon myös sellaiseen toimintaan, joka on luonteeltaan ”ei pakollista”.

Edellä sanottu palkkausmääräys koskee vain pakollisia tehtäviä. (Anja Vaheri: KSVT:n tiedotuksia 4/1977)

Korvausta maksetaan luottamushenkilöille myös niissä tapauksissa, joissa kustannus on ansionmenetykseen rinnastettavaa.

10 § Palkkion maksamisaika

Tässä säännössä tarkoitetut palkkiot, ansionmenetykset ja kustannusten korvaukset maksetaan kerran kuukaudessa.

11 § Matkakustannusten korvaus

Luottamushenkilöiden kokousmatkoista ja muista luottamustoimen hoitamiseksi tehdyistä matkoista maksetaan matkakustannusten korvausta, päivärahaa, ateriakorvausta, majoittumiskorvausta, yömatkarahaa ja kurssipäivärahaa soveltuvin osin KVTES:n mukaisesti.

Soveltamisohje

Matkakustannusten tulee perustua aiheutuneisiin kustannuksiin ja olla KVTES:n mukaiset.

Jos luottamushenkilö tilapäisesti työskentelee tai opiskelee toisella paikkakunnalla, korvataan matkat vakituisesta (omassa kunnassa sijaitsevasta) asunnosta luottamustoimen hoitamispaikkaan. (KHO 31:1979 T 429). Tämä perustuu siihen, että luottamushenkilön ollessa tilapäisesti toisella paikkakunnalla voidaan varajäsen kutsua hoitamaan luottamustehtävää.

Matkakustannuksistakin maksetaan vain todelliset kustannukset. Mikäli luottamushenkilö on maksanut itse esim. matkaliput, niin maksukuitti, johon on merkitty arvonlisävero sekä prosentteina että markkoina, on liitettävä matkalaskuun. Mikäli luottamushenkilö ei liitä edellä mainitunlaista maksukuittia matkalaskuun, hänelle korvataan ko. matkan hinnasta arvonlisäveroton hinta. Tämä perustuu siihen, että kunta ei mainitunlaisessa tapauksessa voi hakea hintaan sisältynyttä arvonlisäveroa normaaliin tapaan palautuksena, koska edellytyksenä palautuksen hakemiselle on lasku tai maksukuitti, johon on merkitty maksuun sisältynyt arvonlisävero sekä prosentteina että markkoina. (Suomen Kuntaliiton yleiskirje 9.12.1994 nro 70/94).

12 § Vaatimuksen esittäminen

Ansionmenetyksen ja kustannusten korvaamista koskeva vaatimus on esitettävä kuuden (6) kuukauden kuluessa kustannusten syntymisestä palkanlaskentaan tai sille henkilölle, jolle voimassa olevien määräysten mukaan ko. vaatimusta koskevan laskun hyväksyminen kuuluu.

Luottamushenkilön vaatimukseen häneltä evätyn luottamustoimisuhteeseen perustuvan palkkion, ansionmenetyksen tai kustannusten korvauksen maksamisesta sovelletaan mitä kuntalaissa on säädetty muutoksenhausta kunnallisen viranomaisen päätökseen.

13 § Voimaantulo

Tämä palkkiosääntö tulee voimaan 1.1.2001. Sääntöä sovelletaan 1.1.2001 alkaen kertyviin palkkioihin ja kustannusten korvauksiin. Säännöllä kumotaan valtuuston päätöksellä 15.11.1996 § 63 hyväksytty Taivalkosken kunnan luottamushenkilöiden palkkiosääntö siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.